

Dziennik KRAJ wychodzi co dzień wieczorem z wyjątkiem niedziel i świąt.
Numer pojedynczy w Krakowie i Lwowie kosztuje 10 centów.

Przedpłata wynosi:

	rocznie	kwartalnie	miesięcznie
W Krakowie.....	20 złr.	5 złr.	2 złr.
W Austrii i Węgrzech.....	24 „	6 „	2 „ 25 cent.
W Prusach i Niemczech.....	16 tal.	4 tal. 5 sgr.	1 tal. 15 sgr.
We Francji i Anglii.....	108 frank.	27 frank.	10 franków
W Belgii, Włoszech i Szwajcarii.....	80 frank.	20 frank.	7 franków.

Przedpłata przyjmuje Administracja dziennika KRAJ, wszystkie Urzędy pocztowe austriackie i zagraniczne, oraz niżej wymienione agencje.

KRAJ

Redakcja i Administracja w Krakowie, ulica Mikołajska 1. 435.
Ekspedycja miejscowa w administracji „Kraju”, ulica Mikołajska.
Listów nieterminowych nie przyjmujemy. Reklamacje nieopłacone wolne są od opłaty i uwzględnienia się je tylko do terminu 8 dni. Reklamów nadsyłanych Redakcji nie zwraca się, tylko się je niszczy.

Cena ogłoszeń (inzeratów).

W pierwszym umieszczeniu wiersz..... 8 centów
W każdym następnym umieszczeniu wiersz..... 5 „
Stempel od każdorazowego umieszczenia..... 5 „
Ogłoszenia przyjmuje Administracja dziennika „KRAJ”, oraz niżej wymienione agencje.

Agencje przyjmujące przedpłatę. W Krakowie: M. Dworski, Skład papieru Z. J. Wywiakowskiego, księgarnia J. Czecha, handel Wieruchowskiego i biuro komisowe Jakóba Goldwassera ul. Grodzka Nr. 70. — **We Lwowie:** Księgarnia Gubrynowicza i Szmidta. — **W Tarnowie:** Księgarnia Gazy. — **W Przemyśle:** Księgarnia braci Jeleniów.
Agencje przyjmujące ogłoszenia. W Krakowie: M. Dworski, Skład papieru Z. J. Wywiakowskiego, księgarnia J. Czecha, handel Wieruchowskiego i biuro komisowe Jakóba Goldwassera ul. Grodzka Nr. 70. — **We Lwowie:** Księgarnia Gubrynowicza i Szmidta. — **W Tarnowie:** Księgarnia Gazy. — **W Poznaniu:** Administracja Dziennika Poznańskiego. — **W Wiedniu:** Haasenstein & Vogler, Neuer Markt Nr. 11. — **Oppelk Wollzeile Nr. 22.** — **Rudolf Mosse, Seilerstraße Nr. 2.** — **Büro komisowe wydawców dla Galicji i Bukowiny:** Kottkowski, I. Anwickel N. 3. — **W Berlinie, Monachum, Zurychu i St. Gallen:** Rudolf Mosse München, Windenmachergrasse, 3. — **W Hamburgu, Frankfurtie nad Menem, Berlinie, Lipsku, Bazylei, Zurychu, St. Gallen, Genewie i Sztutgardzie:** Haasenstein & Vogler. — **W Paryżu:** Księgarnia Władysława Mickiewicza „Librairie de Luxembourg rue de Tournon 16.”

Ogłoszenie przedpłat na KRAJ.

w Krakowie:

od 1 września do 30 września 2 złr.
od 1 września do 31 grudnia 7 „

w Austrii z przesyłką pocztową:

od 1 wrześ. do 30 wrześ. 2 złr. 25 c.
od 1 września do 31 grudnia 8 złr.

Upraszamy Szanownych Prenumeratorów naszych, którzy od 1go września b. r. prenumeratę swą odnowić mają, aby raczyli oszczędzić nam nawału pracy i nadsyłać wcześniej prenumeratę, by nie doznali przerwy w otrzymywaniu dziennika. Najtanszym sposobem przesyłania pieniędzy, są przekazy pocztowe, gdyż opłata do 1000 złr. wynosi tylko 5 centów, a do 50 złr. 10 cent.
Razem z prenumeratą nadsyłać można pieniądze na dzieła wydane nakładem wydawnictwa „Kraju”, których spis znajduje się między inseratami.

ZARYS

organizacji władz administracyjnych dla Galicji.

(PROJEKT.)

II.

Chcąc leczyć jakąś chorobę, trzeba ją przede wszystkim wszechstronnie zbadać i poznać, a następnie zastosować rodzaj leczenia do istoty organizmu, jaki leczyć zamierzamy. Tę ostrożność brać się trzeba do dzieła gdzie mamy do czynienia z organizmem stałym i znanym. A stałym i znanym rozumiemy niefortunnym często eksperymentami jest nasz organizm społeczny, tak stałym co do spoiwości wewnętrznej, jako też podobnym wszelkich pojęć o legalności, że samo przez się narzuca się nam pytanie: czy nawet najlepsza reforma jest na czasie, czy zmiana, mianowicie w stosunkach gminy, czy radykalna przemiana władz wyższych, nie spowoduje jeszcze większego zamętu w wyobraźni i nie osłabi do reszty w masach ludności pojęcia o sile i mądrości rządu.

Jest to pytanie, nad którym warto się zastanowić, znając stosunki galicyjskie, pytanie, z którego rodzi się inne, czy to, co miało być lekarstwem i coby w danych warunkach rzeczywiście lekarstwem być mogło, nie stanie się dla nas truciźną. Niema wątpliwości, że właściciel nasz każda reformę przyjmuje z niechęcią i niedowierzaniem, że wszelka nowość budzi w nim obawę tak zwaną „podrywki”, czyli podstęp na jego szkodę obrachowanego. Uspokojenie to wzrastać musi w miarę szybko po sobie następujących zmian, których zrozumieć nie może, a które samą krótkotrwałością swoją rozwijają w nim niebezpieczny popęd niezadowolania, które i tak lada chwila się zmienią.

Gdyby lud u nas był oświecony, dawaby mu się to i owo wytłumaczyć, ale tak jak rzeczy dziś stoją, wszelkie tłumaczenie na niby się nie zdało. Przysławiać to nie dlatego, abyśmy chcieli dowiedzieć, że wszelka reforma u nas jest niemożliwa lub niepraktyczna, powiedzieliśmy bowiem na wstępie, że reformę uważamy za rzecz zbawiającą, ale ta reforma powinna być tego rodzaju, żeby na dzisiejszych danych bez gwałtownych zmian u

dołu dojść do ulepszenia naszych instytucji.

I oto pierwszy zarzut, który zrobilibyśmy autorom broszury, że przystąpili, zdaje się, do pracy z przekonaniem, jakoby dzisiejsze instytucje były zupełnie złe i że nawet nasienie po nich zostać nie powinno.

Nie przeczymy, że praktyka życia mówi za nimi, że jest źle, ale to zła wynika li tylko z dualizmu władz i ze skomplikowanej ich maszyneryi, a usunąć to zła można tylko zapomocą szczerzego przeprowadzenia samorządu od dołu do góry, lub też oddania napowrót wszystkich spraw w ręce administracji rządowej. Droga pośrednia, jaką obrali autorowie, nie leży wcale w naturze rzeczy, jest to znowu dualizm w innej formie, a wszelkiego rodzaju dualizm musi wyrażać walkę, która w urzędach administracyjnych niechybnie prowadzi do chaosu, lub przynajmniej do powolnego bardzo traktowania spraw.

Postawienie obok siebie takiego starosty obwodowego, mianowanego przez monarchę, który jest przysługującym i wydziału obwodowego, złożonego z wybranych obywateli, który jest zarządzającym i wykonawczym urzędem, musiałoby w praktyce doprowadzić do ciągłych niesnasek. Ale o tem pomówimy obszerniej w właściwym miejscu.

Autorowie projektu albo nie dość jasno przedstawili sobie istotę samorządu, albo też, co jest prawdopodobniejsze, bo do tego sami na wstępie dzieła się przysięgali, chcieli wytworzyć nowy zupełnie rodzaj administracji z połączenia dwóch przeciwnych sobie pierwiastków złożony.

W ten sposób nie dogodzi się ani samorządowi, ani administracji. Kombinacja ta ma być niby zawarciem interesów kraju i rządu. Ale w dobrze urządzone państwo nie ma tych dwóch interesów, jest tylko interes kraju, który musi być zarazem interesem rządu. W takim dobrze urządzone państwie główną gwarancją wolności, jest odpowiedzialność rządu, a obywateli jest rzeczą, czy całą administrację prowadzi sam rząd, który będąc odpowiedzialny przed narodem, musi się zastosować do jego woli, czy też oddaje ją zupełnie w ręce obywateli bez żadnych ograniczeń.

Pojęcie samorządu w najobszerniejszym znaczeniu wyrobiło się głównie w Szwajcarii i w Stanach Zjednoczonych. Niema tam mowy o rządowej i autonomicznej administracji, lub o zjednoczeniu tych dwóch żywiołów, administracja ta jest prostopo wyrazem i organem kraju, który nie zna różnicy pomiędzy rządem a wolą narodu, reprezentowaną przez legalne organa, a przy tej administracji porządek i bezpieczeństwo nigdzie lepiej nie są strzeżone, jak w Szwajcarii. Urzędnik tam wie, że jest sługą kraju, że tylko interes kraju powinien mieć na względzie, że wszelkie złozenie pogięcia ze sobą usunie z urzędu. Powiedzą nam, że u nas nie Szwajcarii, wiemy o tem doskonale, ale nie idzie zatem abyśmy nie stali się przynajmniej dążyć do tego ideału, a dążyć drogą naturalną nie niszcząc, ale raczej rozszerzając ten samorząd, który już mamy, nie stawiając instytucji autonomicznych pod egidą administracji rządowej, ale stawiając raczej

administrację rządową na stanowisku władzy samorządnej nie przez połączenie dwóch tych instytucji, ale przez postawienie władzy administracyjnej pod kontrolą i odpowiedzialnością reprezentacji kraju.

Subsidja udzielana przez rząd francuski szkołę polskiej batignolskiej do polowy zmniejszone zostały. Postanowienie to rządu francuskiego uderza prawie w byt racjonalnej szkoły, która i przy całkowitych subsydiach, dzięki tylko ofiarom i staraniom tych, którzy na czele jej stoją, ciężki żywot prowadziła. Niepodobna dopuścić, aby szkoła ta, która tyle lat istniała, która parę pokoleń wychowała, która na obczyźnie dziecko polskie słowem polskiem karmiła, byt swój z braku odpowiednich funduszy zakończyć miała.

Utrzymanie tej szkoły jest koniecznym, bo w niej tylko dziecko polskie znajdowało pokarm swojski, wychowywało się w obyczajach naszym i w świadomości o swych narodowych obowiązkach. To też pomne na to społeczeństwo nasze, przed dwoma laty, kiedy szkoła batignolska w podobnie ciężkim położeniu się znajdowała, losem jej gorąco się zainteresowało. Przekonani jesteśmy, że i dziś podobną troskliwość o los i byt tej szkoły okaże. I istotnie dochodzą nas wiadomości, iż ci, którzy bliżej los tej szkoły połączonym został, starają się zarządzić jej obecnemu ciężkiemu położeniu i w tym też celu odpowiednich chwycili się środków. Ale potrzeba, żeby całe nasze społeczeństwo przyszło im w pomoc. Mamy nadzieję, że społeczeństwo nasze, zawsze skóre do spełnienia dobrego uczynku i tym razem czynnie poprze usiłowania meżów, którzy starają się o dalsze zabezpieczenie istnienia szkoły batignolskiej, a tym sposobem dopomogą im, by zabieg ich pomyślnym skutkiem uwieczniony został.

Wiadomości polityczne i korespondencje.

Lwów 7 września.

(Między projektami przez wydział krajowy dla sejmiku przygotowanymi), zajmując ważne miejsce ustawa o nadzorach szkolnych. — Wiadomo, że ustawę podobną uchwalili już był sejm w roku 1868 — ale rząd wówczas odmówił swojej sankcji, twierdząc, że ustawa ta ogranicza wpływ władz państwowych na sprawy szkolne. W roku 1869 uchwalili sejm inną ustawę, w której zapewnił już w radzie szkolnej okręgowej głos delegatowi władzy politycznej. Rząd wiedeński nie kontentował się jednak tą koncepcją ze strony sejmowej i obstarwał przy tem, aby rady szkolne okręgowe zostawały pod przewodnictwem starostów, nie zaś prezesów przez radę szkolną krajową mianowanych, jak tego sejm pragnął. Odmówiono tedy sankcji i tej drugiej ustawie.

A pomijając sejm rząd rozporządzeniem z dnia 1 grudnia 1870 roku zaprowadził prowizoryczne nadzory szkolne, których w istocie potrzeba stawała się coraz naglejszą.

Wydział krajowy przyznaje w swoim

sprawozdaniu, iż projekt jego jest zastoso-
wany do prowizorycznego rozporządzenia
rządowego, a mianowicie obejmuje
on postanowienie, że w każdej z 20 rad
okręgowych na prowincji przewodniczyć
będzie starosta, a tylko w radzie lwowskiej
i krakowskiej prezydent miasta. —
Inspektorów okręgowych mianować ma
austriacki minister wyznań oświecenia,
na podstawie tern, przez radę szkolną
krajową mu przedłożonego. Tylko za-
stępca prezesa będzie tedy niezawisły
w bieraniu przez radę okręgową, i on też
wraz z prezesem i inspektorem — przez
rząd mianowanym, stanowiąc ma wydział
wykonawczy. Inspektorowie okręgo-
wi mają zresztą według projektu, o którym
mowa, pobierać 1,000 złr. pensji i
400 dyet ze skarbu państwa, wraz z do-
datkiem 100 złr. za każde pięciolecie. —
Postanowienie to da może znowu powód
do sporów kompetencyjnych między sejm-
em a władzami centralnymi, które ma-
ją w ręku klucze od kas publicznych.

Ponieważ nowa ustawa w niczem zresztą
nie będzie się różnić od obowiązują-
cego obecnie rozporządzenia minister-
jalnego, więc projekt postanawia w § 41,
że istniejące na mocy tego rozporządzenia
rady okręgowe mają funkcjonować i na-
dalsz, z wyjątkiem rad w Czortkowie i
Kolomyji, gdzie z powodu zmian teryto-
ryalnych mają być przedsięwzięte nowe
wybory delegatów rad powiatowych.

Co do rad szkolnych miejscowych
ważnym jest postanowienie, że istniejące
w moc ustawy z dnia 12 sierpnia 1866,
t. j. z komitetu konkurencyjnego —
mają być rozwiązane, a czynności
ich przechodzą na rady szkolne miej-
scowe.

Lwów. [Projekt] do ustawy o księ-
gach gruntowych, o tabulach miejskich
i tabuli krajowej przygotowany dla sejmiku
przez wydział krajowy. (Dalszy ciąg.)

ROZDZIAŁ III.

Organa do zaprowadzenia ksiąg.

§ 21. Do przeprowadzenia założenia
nowych ksiąg gruntowych i uzupełnienia
dotychczasowych ustanowione będą komi-
sje centralne, urzędujące w siedzibie
wyższego sądu krajowego, i komisje lo-
kalne.

§ 22. Komisje centralne składają się
z naczelnika i z potrzebnej liczby refe-
rentów, tudzież innych urzędników pomo-
niczych. Naczelników mianuje cesarz,
referentów zaś w ilości potrzebnej wy-
szę sąd krajowy w porozumieniu z wy-
działem krajowym, z przedstawionych
przez naczelnika komisji centralnej kan-
dydatów, a to przynajmniej w jednej po-
łowie z grona sędziów egzaminowanych.
Resztę urzędników pomocniczych mianuje
wedle potrzeby komisja centralna w po-
porozumieniu z wydziałem krajowym.

§ 23. Komisje lokalne, których liczbę
w miarę potrzeby i postępu prac oznaczy
komisja centralna w porozumieniu z wy-
działem krajowym, będą złożone z egz-
aminowanego sędziego, geometry i urzędnika
tabularnego. Komisja centralna w po-
rozumieniu z wydziałem krajowym mianu-
je członków komisji lokalnych i dodaje
tymże potrzebne siły manipulacyjne.

§ 24. Komisje lokalne i pojedynczych
ich członkowie podlegają komisji central-

nej, która kontroluje ich czynności i kie-
ruje ich pracami.

Nadzór nad komisją centralną wyko-
nuje wyższy sąd krajowy wspólnie z wy-
działem krajowym. Sprawozdania komisji
centralnej i wykazy uskuteczniczonej i pro-
jektowanych dalszych prac, równie jak i
preliminarne wydatków udzielać będzie
wyższy sąd krajowy z uwagami i wnio-
skami swemi wydziałowi krajowemu, któ-
ry zasięgnięwszy w razie potrzeby dal-
szych szczegółowych wyjaśnień, wypracow-
any na tej podstawie budżet przedłoży
sejmowi krajowemu.

§ 25. Wyższe sądy krajowe, tudzież
komisje centralne we Lwowie i w Kra-
kowie mogą bezpośrednio się porozumieć
celem zachowania jednolitości w postę-
powaniu.

ROZDZIAŁ IV.

Postępowanie przy zakładaniu ksiąg.

§ 26. Komisja lokalna rozpoczyna u-
rządowanie tem, iż dla każdej gminy ka-
tastralnej wyznaczy i edyktałnie ogłosi
osobny dzień rozpoczęcia swych czynno-
ści, nadto oznajmi go dotychczasemu urzę-
dowi gminnemu, celem zawiadomienia
wszystkich posiadaczy gruntowych tejże
gminy, a właścicielom większych posia-
dłości do rąk zastępcy obszaru dwor-
skiego.

Z tem zawiadomieniem połączone być
ma zawiązanie, aby na dzień oznaczony
jawnie w lokalu komisji osobiście lub
przez pełnomocnika specjalnego i przed-
stawili wszystkie dowody, odnoszące się
do nabycia nieruchomości przez nich po-
siadanych i w księgach gruntowych nie-
wpisanych, i zarządem przedłożyli inne akta,
inwentarze, oszacowania tych nieruchomości
dotyczące; w przeciwnym razie po-
stępowanie dalsze z przełożonymi gmin-
mi lub mianowanymi do tej czynności przez
radę gminną pełnomocnikami przeprowa-
dzonem zostanie.

Komisja lokalna, rozpatrzywszy stan i
rozmiary zadania swego, podzieli prace
swe na pewne części, wyznaczy porządek
tychże i objawi go interesantom zaraz
przy pierwszym terminie lub w ciągu roz-
prawy w krótkiej drodze, z wezwaniem
do jawienia się przed komisją w czasie
oznaczonym, pod surowością w powyż-
szym edyktie zagrożoną.

§ 27. Kopje map pomiaru katastralne-
go, protokoły parcelowe, wykazy opłaca-
jących w gminie podatek gruntowy i do-
mowy, akta indemnizacyjne i serwituto-
we, a wedle możności także akta prowiz-
orycznego pomiaru z r. 1820 mają być
dostarczone z urzędu komisjom lokalnym
i posłuszne wraz z księgami publicznymi,
jakie może co do przedmiotów tych do-
tąd istniały, przedewszystkiem ku temu,
aby żadna parcela nie została opuszczona
lub dwa razy wpisana i ażeby każda
w księgach zapisana lub zapisac się ma-
jąca parcela co do położenia i objętości
ile możności była oznaczona.

§ 28. Na dniu oznaczonym komisja lo-
kalna na podstawie dokumentów z urzę-
du zebranych i od stron przedłożonych
wniosków stron, oświadczeń zastępcy gmin-
nego i dochodzących faktycznego stanu po-
siadania na miejscu:

1) wypisze wszystkie pojedyncze real-
ności, utworzy dla tychże ciała tabularne

według postanowień niniejszej ustawy i
oznaczy je liczbą porządkową;

II) dla każdego ciała tabularnego spo-
rządzi projekt działu I księgi głównej;

III) wysłedzi (statnego posiadacza ka-
żdego ciała tabularnego, zapisze go w pro-
jekcie działu II (własności) tej księgi głów-
nej z uwidocznieniem tytułu posiadania,
jeżeli takowy okaże się niewątpliwym;

IV) wysłedzi i zapisze w projekcie działu
II własności (II) w rubryce 2 ogranicze-
nia właściciela co do jego osobistości i up-
rawnienia w swobodnym zarządzie majątku
lub jego pożytków;

V) zapisze w projekcie działu III na-
byte prawa rzeczowe dotyczące ciała ob-
ciążające, o ile przy dochodzeniu stosun-
ków własności dojdzie do wiadomości o
istnieniu tych praw, lub o ile dotychczas
prowadzone księgi gruntowe i akta sądo-
we takowe wykaza, a to w porządku im
przynależnym.

§ 29. Względem nieruchomości już za-
pisanych w księgach publicznych, komi-
sja lokalna zaprojektuje także dział I
(opisanie) podług przepisów niniejszej u-
stawy, i zapisze je w osobny wykaz dla
działu I każdego ciała tabularnego. Gdy
komisja sprawdzi, że zapisana w księgach
tabuli krajowej lub miasta Lwowa, lub
hipotecychnych miasta Krakowa, jako ciała
tabularne nieruchomości w rzeczywistości
nie istnieje, wówczas zarządzi przez wła-
ściwy sąd zapisanie tej okoliczności przy
dotyczącym cieie tabularnym i zawiadomi
o tem interesowanych. Wszelkie dalsze
wpisy, odnoszące się do takiego ciała ta-
bularnego, ustają; nabyte zaś przez wpis
parwa zostają niekńtne, a pokrzywdzeni
mogą je poszukiwać na drodze prawa.

Gdyby zaś komisja znalazła posiadłość,
należącą do wyzyspomnianych ksiąg ta-
bularnych tamże jeszcze niewpisana, wów-
czas zarządzi z urzędu zapisanie takowej
podług zasad niniejszej ustawy.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiedeń 7 września.

p. Większe i mniejsze salubnie tutej-
sze zajmują się zjazdem saluburkim w
sposób tak pretenjonalny, jakby dyploma-
tyczne konferencje między monarcha-
mi i ich ministrami prowadzone nie miały
innego celu, jak tylko zabezpieczenie he-
gemonii austr. Niemcom.

Wysyłają do Saleburga t. j. specjal-
nych korespondentów, którzy naturalnie
nie mając stosunków żadnych, zapelniają
kolumny dzienników albo swemi kombi-
nacjami, albo, co zwykłe, szczegółami
nie niszczącymi. Jeden niemiecko-cze-
ski dziennik przynosi wiadomość, jakoby
Rosja poinformowana przez p. Bismarka
o dążnościach pokojowych monarchów
Prus i Austrii, miała wyrazić swoje za-
dowolenie z powodu zjazdu salzburskiego
i oświadczyć gotowość przystąpienia do
tego „klubu” pokojowego.

Koloniśka gazeta jak inne pruskie otrzy-
mała widać wskazówki, żeby zaprzeczać
wieściom poprzednio rozsywanym, że się
zanosi na formalny traktat między
temi państwami. Powiada, że zbliżenie
się do siebie pomienionych mocarstw
jest rekojmia pokoju i dlatego przez lu-
dność obu państw radośnie przyjęte. W
tym duchu uważamy krok cesarza Austrii
za stanowczy i podnoszący znaczenie
zjazdu, który zawezwał prócz p. Beusta

PORTRAIT.

Szkic z Petersburga

Gogola.

(Ciąg dalszy.)

Dłatego ich tu wylizyli, by pokazać,
jak często ci ludzie zmuszeni są ratować
się jakimśi doraźnymi środkami, zaciąg-
ać długi. Wtedy to osiadają wśród nich
lichwiarze wypożyczający małe sumy na
zastaw z warunkiem ogromnych procent-
ów. Ci drobni lichwiarze są bardziej nie-
ludzkimi istotami, niż inni bogatsi, bo
oni rosą wśród niedzi i nago świecących
fachmatorów, których bogaty lichwiarz nie
widzi, bo do niego przyjeżdżają tylko w
karetach. To też za bardzo wczesnie u-
mieram w duszy tych lichwiarzy uczucie
człowieczeństwa.

Jednym z takich lichwiarzy był.....
Lecz nie będzie o rzeczy powiedzieć,
że zdarzenie, o którym chcę mówić, stało
się w przeszłym wieku a mianowicie pod-
czas panowania carowej Katarzyny II. Jej
Przyznajcie sami, że nawet widok Kołomo-
ny i jej życia musiał się znacznie zmie-
nić. I tak z pomiędzy lichwiarzy jeden,
istota pod każdym względem niezwykła,
zamieszkał oddawna w tej części miasta.
Chodził on w szerokim azyatyckim stroju.
Twarz smagła świadczyła o południowej
ojczyźnie, lecz jakiej mianowicie on był

narodowości: Indjanin, Grek, Pers? —
o tem nikt nie pewnego powiedzieć nie
mógł. Wysoki, niezwykły prawie wzrost,
smagłe, chude, opalone lice i jakiś dzi-
wny nie do opisanja barwa jego, wielkie,
niezwykłego ognia oczy i gęste zwieszno-
ne brwi odróżniały go wyraziście od resz-
ty mieszkańców stolicy.

Mieszkanie jego nie było podobne do
reszty małych drewnianych domków. Był
to kamienny budynek w rodzaju tych,
jakich niegdyś dosyć nabudowali kupcy
z Genui z nieregularnemi, nierównymi wiel-
kościami oknami, z żelaznemi okiennicami i
ryglami.

Lichwiarz ten różnił się od innych
lichwiarzy tem, że mógł dostarczyć ja-
kiejkolwiek sumy takoby tylko sobie tego
życzył, począwszy od żebractki aż do
utrącenia arystokraty, figuranta na dworze.
Przed domem jego pokazywały się
często przepyszne pojazdy, a z okien ka-
rety świeciła często głowa rozkosznej
światowej damy.

Wiesz, jak zwykle, rozniósł, że jego
żelazne kufry pełne są nielicznych na-
wet pieniędzy, drogiej rzeczy, brylantów
i różnych zastawów, jednakże z tym do-
datkiem, że on wcale tak nie korzystał
z ludzi jak drudzy lichwiarze. Dawał
pieniądze dość chętnie i zdaje się bardzo
wygodnie oznaczać termin wypłaty, lecz
za pośrednictwem jakichś rachunków pro-
centa jego rosły nie do uwierzenia. Taka
była przynajmniej wieść. Lecz co było
najbardziej dziwnego i co nicyżej uwagi
użyć nie mogło, był to dziwny los tych
wszystkich, którzy od niego brali pienia-

dze — wszyscy oni kończyli nieszczęśliwie.
Czy to było tylko wprost podanie zaho-
bonne, blednie, czy może umyślnie roz-
puszczone — tego do dziś nikt nie wie.
Lecz kilka wypadków, które wobec wszyst-
kich w krótkim przeciągu czasu się stały,
były żywe i rażące.

W kole ówczesnej arystokracji zwracał
na siebie uwagę młodzieniec pięknie-
go imienia, znany już z zasług około
służby publicznej, gorący opiekun wszech-
kiego co prawdziwe, wzniosłe, co zrodzi-
ło sztukę i rozwinięło umysł. Można by-
ło prorokować, że będzie on mecenasem.
Wkrótce sama carowa zwróciła na niego
uwagę i powierzyła mu stanowisko zupeł-
nie zgodne z jego chęciami, stanowi-
sko, gdzie mógł wiele zdziałać dla nauki
i w ogóle dla dobra publicznego. Młody
magnat otoczył się artystami, poetami,
uczonymi, wszystkim chciał dać robotę,
wszystkomu dźwignąć. Na własny koszt roz-
począł liczne wydawnictwa, poczynił mnó-
stwo zamówień, ogłosił premje, wyczer-
pał na to masę pieniędzy i nareszcie
zrujnował się. Lecz gnany szlachetnym
popędem, nie chciał odstąpić od swego
dzieła, szukał wszędzie pożyczki, wresz-
cie zwrócił się do znajomego mu lichwia-
rza. Zaciągnięwszy dość znaczną pożycz-
kę u niego, człowiek ten w krótkim cza-
sie zmienił się do gruntu, stał się prze-
śladawcą rozwijającego się rozumu i ta-
lentu. We wszystkich utworach widział
złą stronę, tłómaczył na złe każde słowo.
Wtedy właśnie wybuchła francuska
rewolucja — on stał się podejrzanym,
we wszystkich widział kierunek rewolu-

cyjny, wszędzie mu się majaczyły zarod-
ki rewolucji.

Stał się podejrzanym do tego stopnia,
że wreszcie poczęł podejrzawać samego
siebie, poczęł wymyślać okropne oskar-
żenia i zrobił mnóstwo ludzi nieszczęśli-
wymi. Naturalnie, że to wszystko musia-
ło dojść do tronu. Carowa oburzyła się
i wyrzekła wtedy słowa, które chociaż
nie mogły do nas przejść w całej swej co-
do litery wierności, zostały jednak głębo-
ko wryte w pamięci i sercu wielu ludzi.

Carowa zrobiła wtedy uwagę, że nie mo-
narchiczny rząd przyniósł wyższe szla-
chetne popędy duszy, pogardza i prześla-
duje twory rozumu poezji i sztuki, ale
przeciwieństwo tylko monarchowie bywali ich
opiekunami, że Szekspiry i Molierzy kwi-
tli pod ich opieką szlachetną, gdy Dante
ni mógł znaleźć kąt w swej republi-
kańskiej ojczyźnie. Że prawdziwi geniu-
sowie rodzą się tylko w epoce blasku i po-
tęgi mocarstw i mocarstw a nie w czasie
potwornych politycznych zjawisk i tery-
toryzmu republik, które dotychczas nie da-
wały światu jednego nawet poety, że
potrzeba obdarzać czcią poetów, artystów,
bowiem spokój i cisza, a nie swary i roz-
ruchy szepczą oni w duszy, że poeci ucze-
ni i w ogóle wszyscy mistrze sztuki są to
perły i brylanty w koronie cesarskiej,
nimi się pyszni i od nich nabiera blasku
większego każda epoka.... Słowem Caro-
wa mówiąc te słowa, była bosko piękna.
Pomnę, że starcy nie mogli o tem mówić
bez łez. Z dumą możemy powiedzieć, że
w sercu rosyjskiego ludu przebywa za-
wsze piękna chęć stanąć jako rzecznik

pokrzywdzonego. Nadużywający zaufania
arystokrata, został ukarany przykadtanie
i usunięty z urzędu. Lecz gorszą jeszcze
karę czytał on w liach swych spółzie-
mian, była to bezwzględna ogólna pogar-
da. Trudno opisać ja... się duch ten am-
bitny targat; duma, omylona miłość sław-
y, stargane widoki wszystko się naraz
spoiło i w atakach straszego szaleństwa
i pomniejszania zakończył życie.

Drugi rażący wypadek stał się także w
obliczu wszystkich. Z piękności, w które
na on czas obfitowała nasza północna
stolica, jedna otrzymała bezwzględne
piętno. Był to dziwny zelek na-
szej północnej piękności z urokiem po-
łudnia, brylant jak się rzadko na świecie
zdarza. Ojciec mój opowiadał, że nigdy
w życiu nie podobnego nie widział. Wszyst-
ko było w nim złazone, dostatek, rozum
i piękno duszy. Starających się były tu
my, a w lezbie ich znajdował się książę R.
najlepszy z całego grona młodzieży, naj-
piękniejszy i licem i rycerskimi porwy,
wzniosły ideał romansów i kobiet. Słow-
em grand pod każdym względem. Książ-
kę R. zachochany był namiętnie do sza-
leństwa i posiadał wzajemność. Lecz ro-
dzina uważała tę partję za nieodpowie-
dną. Rodowe majątki kniazia dawno do
niego już nie należały, rodzina była w
niełasce u tronu a z tego interesu, wia-
domo były wszystkim. Raptem książę o-
puszcza na pewien czas stolicę niby w ce-
lu urządzenia swych interesów i naraz po-
wraca otoczony przepychem i blaskiem
nie do opisanja. Świetne bale i uroczy-
stości otwierają mu wstęp do dworu. Oj-

(C

Obowiązki zastępców przyjęli w I
wodzie miasta pp. Michał Pieterkiew
na 1 okręg, Antoni Suski 2 okręg, J
na Kosz 3 okręg, Maciej Bogdański 4 okr

PLAN JAZDY

wyłącznie uprzywilejowanej kolei północnej cesarza Ferdynanda i morawsko-szląskiej

ważny od 15go czerwca 1871 r. do dalszego rozporządzenia.

Z Wiednia do Krakowa (Berlina, Warszawy, Lwowa, Czerniowic).					Z Krakowa (Berlina, Warszawy, Lwowa, Czerniowic, do Wiednia).					Z Wiednia do Berna (Pragi, Bodenbach, Drezna).					Z Berna (Drezna, Bodenbach, Pragi do Wiednia).						
odchodzą:					odchodzą:					odchodzą:					odchodzą:						
Stacje:	pociąg spiesz. Nr. 1	pociąg osob. Nr. 9	pociąg osob. Nr. 11	pociąg osob. Nr. 31	Stacje:	pociąg spiesz. 2	pociąg osob. 10	pociąg osob. 12	pociąg osob. 32	Stacje:	pociąg kurier. 3	pociąg osob. 13	pociąg osob. 15	pociąg miesz. 337	pociąg miesz. 339	Stacje:	pociąg kurier. 4	pociąg osob. 14	pociąg osob. 16	pociąg osob. 340	pociąg miesz. 838
Wiedeń	10.30	8.1	8.30	5.1	Czerniowice	10.8 r.	3.45 pp			Wiedeń	1.15	7.55	7.47			Drozdno	12.20	12.20	11.35		
Gönsersdorf	11.16	9.1	9.35	6.28	Lwów	10.8 r.	3.30 r.			Gönsersdorf	2.2	7.55	7.47			Bodenbach	3.4 r	3.25 r.3	3.3	pp	
Lundenburg	12.27	10.39	11.13	8.45	Kraków	10.8 r.	3.30 pp	10.10 r.		Lundenburg	3.12	9.19	9.20	3.4	6.12	Praga	6.3	7.40	7.20 w.		
Prerau	2.49	2.7	2.30	1.10	Warszawa	10.8 r.	3.30 pp			Berno	4.28	10.59	11.4 n.	5.41	9.1	Berno	12.3p.	4.16pp	3.35 r.	7.50	6.15
Oderberg przych.	4.55 w.	5.15 r.	5.30 pp							Praga	10.27 w	7.41 w	7.42 r.			Lundenburg	1.22 pp	5.3	5.30 r.	10.33	8.44
B. rlin	5.10	5.15	5.30 pp							Bodenbach	1.32 n.	12.45 n	12.2 p.			Gönsersdorf	2.30 pp	7.31 w.	7.1		
Warszawa	5.10	5.10	5.30 w.							Drezna	4.15 r	4.15 r	2.45 pp			Wiedeń prz.	3.10	8.22	7.54		
Kraków	9.2 w.	9.52 r.	11.59		Berlin	1.5 w.	8.40														
Lwów	7.37 r.	11.1	n połud.		Oderberg	1.10 r.	10.9 r.	8.12 w.	3.48 pp												
Czerniowice	4.40 pp	11.3 r.			Prerau	1.19 pp.	1.56 pp	11.11 n.	8.10 w.												
					Lundenburg	3.29	5.12	2.37 r.	12.30 n.												
					Gönsersdorf	1.40	6.37 w.	4.3	2.42 r.												
					Wiedeń przych.	5.20	7.29	5.1	3.57												
Połączenia:					Połączenia:					Połączenia:					Połączenia:						
Pociąg 9 w Prerau z pociągiem 813 i 814 kolei północno-morawsko-szląskiej z Berna i do Berna.					Pociąg 2 w Prerau z pociągiem 814 kolei północno-morawsko-szląskiej.					Pociąg 13 w Bernie z pociąg. 813 kol. półn. mor. szl.					Pociąg 4 w Gönsersdorf z pociąg. kurier. 5 do Pesztu.						
W Gönsersdorf łączy się pociąg 18 z Pesztu z pociągiem 31 do Oderberga i Krakowa dla podróży II i III klasy.					Pociąg 10 w Prerau z pociągiem 814 kolei północno-morawsko-szląskiej do Berna.					Pociąg 15 w Bernie z pociągiem 815 kol. mor. szl. do Prerau.					Pociąg 14 w Berna z pociąg. 814 kol. pół. mor. szl.						
					Pociąg 12 w Prerau łączy się z pociągiem 816 kolei północno-morawsko-szląskiej do Berna.					Pociąg 337 w Lundenburg z pociąg. 12 z Krakowa.					Pociąg 16 w Bernie z pociąg. 816 kol. półn. szl. z Prerau.						
										Pociąg 339 w Lundenburg z pociąg. 10 z Krakowa.					Pociąg 340 w Lundenburg z pociąg. 11 z Wiednia do Krakowa.						
															Pociąg 338 w Lundenburg z pociąg. 9 z Wiednia do Krakowa.						
</																					

Ces. król. uprzyw. austriacki Bank Związkowy (Vereinsbank).

OTWARCIE SUBSKRYPCYI

na cały kapitał 12,200.000 złr. walutą austriacką w srebrze

ces. król. uprzywilejowanej

KOLEI NADDNIESTRZAŃSKIEJ,

który rozkłada się na

24.000 akcji à 200 złr. w. a. w srebrze, czyli 133½ talarów = 4,800.000 złr. w. a. srebrem, czyli 3,200.000 talarów i
24.000 obligacji pierwszeństwa à 300 złr. w. a. srbr. czyli 200 tal. = 7,200.000 złr. w. a. srbr. czyli 4,800.000 tal. pruskich.

Akcyje opiewają na okaziciela, a umarzanie ich odbywa się podczas trwania koncessyi przez coroczne losowanie w całej nominalnej wartości srebrem. Za umorzone losowaniem akcyje, wydaje się akcyje użytkownika.

Obligacje pierwszeństwa przynoszące 5% od nominalnej wartości, wolne od podatku, opiewają na okaziciela i wydaje się je w sztukach à 300 złr. wal. austr. w srebrze, albo 200 talar. prusk. — Obligacje te będą spłacone w przeciągu 65 lat w całej nominalnej wartości srebrem przez coroczne losowanie.

Przy nich są **kupony** z d. 1 stycznia i 1 lipca, które wypłacane będą w Głównej Kasie Banku Związkowego (Vereinsbank) i w miejscach wypłat w kraju i za granicą, które się potem ogłosi.

Warunki Subskrypcyi.

I. Subskrypcya otwarta jest 12 września b. r.

w Wiedniu w c. k. uprzyw. austr. Banku Związkowym (Vereinsbank).
Pradze w czesk. Banku eskompt. i Zivnostenska Banka pro Czechy a Moravu w Praze,
Gracu w Ogólnym styryjskim Banku Kredytowym,
Bernie w Morawskim Banku dla Przemysłu i Handlu,
Lincu w Banku dla Wyższej Austrii i Salzburga,
Opawie u pp. C. R. O. Schüler,
Lwowie w Galicyjskim Akcyjnym Banku Hipotecznym,
Krakowie w fliach Galicyjskiego Akcyjnego Banku Hipotecznego,
Tarnopolu
Samborze
Czerniowcach
Berlinie w Niemieckim Unionbanku,
Wrocławiu u pp. Braci Guttentag,

w Strasburgu w filii Niemieckiego Unionbanku,
Hanowerze u pp. M. J. Frensdorff'ów,
Kolonii u p. A. Schaaffhausen (Bankverein),
Królewcu u p. S. A. Samter'a,
Hamburгу u pp. M. M. Warburg'a & Comp.,
Frankfurcie n. M. u p. L. A. Hahn'a,
Lipsku u pp. H. C. Plaut'ów i pp. Arona Mayer'a & Synów,
Dreźnie w Saskim Kredytowym Banku, i u pp. M. Schie'go następców,
Monachium w Bawarskim Banku Handlowym,
Augsburgu u pp. J. I. Obermayer'a,
Mannheim u pp. Köster & Comp.,
Heidelbergu u pp. Köster & Comp.,
Norymberdze u p. J. E. Wertheimer'a,

w zwykłych godzinach biurowych **równocześnie**, ale **osobno** na akcyje i obligacje pierwszeństwa, i tego samego dnia zamknięta. Wynik podpisów ogłosi się publicznymi pismami, — a w razie przewyżki, subskrybowane kwoty zredukują się ile możliwości w równych częściach.

2. Cenę emisyjną ustanawia się w srebrze za każdą akcyję na 62% = złr. 124 = tal. 82⅔.
za obligacje pierwszeństwa na 72% = złr. 216 = tal. 144.

Każdy subskrybent winien przy podpisywaniu gotówką złożyć jako kaucyę 10% wyrażonych kwot nominalnych, biletami hipotecznymi, kasowymi publicznymi zakładów pieniężnych, albo publicznymi papierami według kursu poprzedniego dnia, a jeżeli będzie przewyżka subskrypcyi, zwróci się po uskutecznionej repartycyi stosowną część kaucyi.

3. Subskrybenci tak na akcyje jak i obligacje pierwszeństwa winni sobie odebrać przypadające na ich podpis sztuki w czasie od 15 października do 20 listopada t. r. najdalej za wypłatą ceny emisyjnej w srebrze albo w papierach bankowych lub państwowych podług kursu srebra w dniu 11 września.

Przy subskrypcyi trzeba złożyć oświadczenie, czy kwota za przypadające na subskrybującego sztuki złożona będzie w srebrze czyli w papierach.

4. Odebrać sobie sztuki ma każdy w tém miejscu, w którym subskrybował. — Subskrybenci mogą odbierać także częściami w oznaczonym powyżej okresie przypadające na ich subskrypcyę sztuki.

5. Kaucyę gotówką złożoną, wlicza się zaraz przy odbiorze wszystkich na dotyczącą subskrypcyę przypadających akcji albo obligacji pierwszeństwa, przy odbiorze zaś częściami dopiero po odebraniu pozostałych sztuk, jednak aż do tego czasu z odsetkami 4%.

W papierach złożone kaucyę zwraca się po odebraniu wszystkich na subskrybującego przypadających sztuk.

6. Procenta w srebrze za przypadające sztuki liczy się dla subskrybenta od dnia odbioru i reguluje od téj chwili przy odbiorze.

7. 20 listopada ustaje prawo odbioru do nieodebranych do tego dnia akcji i obligacji pierwszeństwa i przepada złożona kaucya. — Blankiety w celu zgłoszenia się do subskrypcyi, tudzież szczegółowe prospekty kolei Naddniestrzańskiej można dostać w likwidaturze Związkowego Banku i we wszystkich miejscach subskrypcyi.

Wiedeń 3 września 1871 r.

C. k. uprzyw. austr. Bank Związkowy.

Wyciąg z Prospektu:

Kolej Naddniestrzańska zaczyna się od Chyrowa, stacyi przemysko-lupkowskiej kolei żelaznej, idzie przez Felsztyn i Marynowice do Sambora, skąd przez równinę nad Byszczyką dochodzi do Drohobycza. Ztąd wzdłuż głównego gościńca ciągnie się do Stryja. Z Drohobycza idzie boczna kolej do Borysławia.

Naddniestrzańska kolej idzie **samymi równinami**. Dla tego kapitał preliminarzowy na budowę jest stosunkowo do kosztów innych kolei w Austrii nadzwyczaj mały i sądzą, że nie potrzeba więcej niż 800.000 złr. nominalnych na milę.

Źródłem obrotu Chyrowsko-Stryjskiej kolei żelaznej będzie bogactwo kopalni w tych stronach. Kopalnie drohobyckie i stobnickie wydadzą rocznie 300.000 centnarów soli, która właśnie wszystka jest w obrębie Chyrowsko-Stryjskiej kolei.

W okręgu Borysławskim znajduje się jak wiadomo nieprzebrane bogactwo ziemiopłodów. Terazniejszy wywóz wynosi 400.000 centnarów nafty i 600.000 centnar. innych płodów; która to suma podwoi się w najkrótszym czasie z wszelką pewnością.

Bogactwo powiatów samborskiego, drohobyckiego i stryjskiego w płody rolnicze jest znane — i szczególną podstawą pomyślności kolei Karola Ludwika. Przewiozła ona w roku 1869: 1,949,492 centnarów zboża i innych ziemiopłodów; blisko połowę ich pochodzącą z powiatu samborskiego, stryjskiego i drohobyckiego przewozić będzie odtąd, co się samo przez się rozumie, kolej chyrowsko-stryjska.

Produkcja siana wynosiła w roku 1870 w powiatach samborskim, drohobyckim, stryjskim i dołińskim 2,984,440 centnarów. Niedostatki paszy w wielu austriackich krajach i w sąsiednim państwie niemieckim zaradają pewnie na całe mile rozległe łąki, gdy kolej żelazna przyjdzie w pomoc taniemi cenami przewozu.

Głównymi stacyami handlu **wołmi** na wschodnią Galicyę, są: Stryj i Żurawno; z obu tych miejsc pędzą bydlęta dawną drogą: przez Stryj, Drohobycz, Sambor, Przemysł na kolej żelazną Karola Ludwika; według ostatniego sprawozdania téż kolei przewieziono 830,933 centnarów wołów, których przynajmniej dwie trzecie części dostarczyły wyz pomienione powiaty. Również wywiozła ta kolej w r. 1869: 340.000 centnarów nierogacizny, która pochodziła także po największej części z obrębu kolei żelaznej Chyrowsko-Stryjskiej.

Oprócz tych wielkich źródeł dochodu Naddniestrzańska kolej będzie miała niechybnie według terażniejszych wykazów urzędowych znaczne dochody z przewozu żelaza.

Dębina będzie bardzo ważnym przedmiotem wywozowym dla kolei Naddniestrzańskiej; już dziś nabycia kolej północna i kolej Karola Ludwika prógi dębowe jedynie z Galicji i można roczny wywóz liczyć przynajmniej na 400.000 centnarów.

Między Chyrowem i Drohobyczem jest 20 gorzelni, w których rocznie pędzą 350.000 cent-

narów wódki, 22 parowych młynów wydających w roku 200.000 centnarów mąki, 11 tartaków, które dostarczają 300.000 centnarów drzewa rżniętego.

Przez nader ożywiony ruch handlowy w ogóle, liczne i wielkie targi i tak znakomity przemysł nafta, który zatrudnia bezustanku 15 — 20.000 ludzi, będzie na kolei wielki napływ podróźnych, również po ukończeniu kolei stryjsko-stanisławowskiej, podróżni będą jeździli tą najkrótszą drogą między Galicyą i Bukowiną.

Zestawiając artykuły przewozowe, możemy na pewne rachować, że obrót przewozowy żelaznej kolei Chyrowsko-Stryjsko-Borysławskiej będzie wynosił w pierwszej klasie wagonowej 55,136.000 centnarów na milę, a w drugiej 2,000.000 centnarów na milę. Licząc taryfę w pierwszej klasie po 2 kr. na milę i centnar, a w drugiej po 3 kr., w osobowym obrocie po 20% kr., mamy z obrotu towarowego dochodu 1,162,811 złr. w. a., a z obrotu osobowego 128,000 złr., razem w okrągłej sumie 1,290,811 złr. w. a. Jeżeli jeszcze będziemy mieli na względzie tę okoliczność, że kolej Chyrowsko-Stryjska idzie samymi równinami, a więc obrót nie może być bardzo trudny, a materiały używane się będzie powoły, potem, że kolej nie będzie opłacała podatku przez 30 lat, a odciągniemy na koszt ruchu 40%, to pewny jest bardzo znaczny dochód kolei, po odrzuceniu procentów od obligacji pierwszeństwa zaraz w pierwszych latach.

Naddniestrzańska kolej jest jak rzadko w szczęśliwym położeniu, że nie potrzebuje czekać na obudzenie się przemysłu, ale nieprzebrana obfitość ziemiopłodów, nadzwyczajna produkcja zboża i siana, ogromny wywóz bydła w jej własnym obrębie, dają rękojmię szybkiej, pewnej i trwałej pomyślności, albowiem skarby te wyglądają tylko żelaznej kolei, aby dojeżdżały tam, gdzie każdego czasu mają wielki obdyt.

Po ukończeniu kolei pierwszej węgiersko-galicyskiej (przemysko-lupkowskiej) i tatrzańskiej, Naddniestrzańska kolej będzie ważnym pośrednikiem w handlu światowym, ku niej bowiem, jako najkrótszej linii zwrócić się musi cały obrót przez Galicyę od Wschodu do Zachodu i odwrotnie.

Biorąc pod rozwagę kurs innych papierów, które co do wewnętrznej jakości nie dorównują kolei Naddniestrzańskiej pod względem małego kapitału potrzebnego na budowę i dłuższego (30 lat trwającego) uwolnienia od podatku, dajemy publiczności obligacje pierwszeństwa Naddniestrzańskiej kolei po kursie 72% srebrem, akcyje po kursie 62% srebrem, zatem w przecięciu daleko taniej, niż kiedykolwiek papiery innych podobnych kolei były puszczane na subskrypcyę.

Aż do zupełnego ukończenia budowy kolei, c. k. uprzyw. austr. Bank Związkowy poręcza 5% w srebrze tak od obligacji pierwszeństwa jak od akcji, które mogą być odbierane we wszystkich miejscach subskrypcyjnych.